

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **I. M.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2018, č. j. OAM-167/LE-LE05-LE05-PS-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2019, č. j. 17 A 134/2018 - 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce se žalobou u Krajského soudu v Plzni domáhal přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců a doba zajištění byla stanovena podle § 46a odst. 5 téhož zákona do 8. 12. 2018.

[2] Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Vyhodnocení použitelnosti zvláštních opatření na str. 4-5 napadeného rozhodnutí považoval žalobce za zcela nedostatečné, zavádějící a zjevně nesprávné. Žalovaný dle žalobce především nesprávně vůbec nezhodnotil to, že si žalobce nebyl vědom toho, že již na území České republiky pobývá nelegálně.

[3] Krajský soud žalobu shora uvedeným rozsudkem zamítl. V projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a žalobce zajistil proto, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl žalobce požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[4] Soud poukázal na to, že žalobce byl zajištěn proto, že při pobytové kontrole v Praze 8 předložil svůj cestovní doklad, neměl však žádný doklad, který by jej opravňoval k pobytu na území České republiky. Lustrací v dostupných evidencích pak k němu byl nalezen záznam v Evidenci nežádoucích osob (ENO) s platností do dne 27. 5. 2021. Z tohoto důvodu byl zadržen a převezen na OPKPE Praha. Zde bylo dalším šetřením zjištěno, že mu bylo dne 19. 4. 2018 správním rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Ústí nad Labem č. j.: KRPU-198608-34/ČJ-2017-040022-SV-CV uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 3 roky. Uvedené rozhodnutí však cizinec nerespektoval, ve stanovené lhůtě nevycestoval a až do svého zadržení dne 18. 8. 2018 pobýval na území České republiky neoprávněně.

[5] S ohledem na shora uvedené tak mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu nebylo možné použít a zajištění žalobce bylo zcela namístě a v souladu se zákonem. Podle evropského práva je třeba nejprve posoudit možnost uložení alternativních opatření a až poté je možné žadatele zajistit, což žalovaný učinil. O neúčinnosti zvláštního opatření svědčí v případě žalobce skutečnost, že porušoval právní předpisy ČR i Evropské unie, když svévolně a neoprávněně pobýval na území ČR a navíc mařil výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, jež mu bylo uloženo. Soud při zkoumání napadeného rozhodnutí nezjistil žádné pochybení žalovaného a shledal napadené rozhodnutí zcela přezkoumatelným.

[6] Žalobcem namítanou skutečnost, že si nebyl vědom toho, že již na území ČR pobývá nelegálně, soud shledal zcela irelevantní. Je povinností každého řádně se zajímat o probíhající řízení týkající se jeho pobytového statutu a plnit případné povinnosti uložené rozhodnutími v nich vydanými. Nevědomost žalobce nikterak neomlouvá.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[8] Stěžovatel namítá, že soud obdobně jako žalovaný využitelnost zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu posoudil zjevně nesprávně. Ačkoliv žalovaný v napadeném rozhodnutí fakticky zopakoval vlastní vyhodnocení důvodnosti zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a stejnou argumentací zdůvodnil i nemožnost využití zvláštních opatření, soud tento postup aproboval a uvedl, že důvody zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a důvody nemožnosti využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, byly totožné. To vše bez vyhodnocení klíčových okolností stěžovatelovy pobytové historie na území České republiky, tzn. zejména té skutečnosti, že si nebyl vědom svého nelegálního pobytu na území.

[9] Důvody umožňující zajištění jako takové v naprosté většině případů nejsou totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu a žalovaný je povinen se při vysvětlení svého přesvědčení o údajné nemožnosti využití zvláštních opatření vypořádat se všemi klíčovými prvky stěžovatelovy pobytové historie.

pokračování

[10] Prakticky jediným důvodem pro neuložení zvláštních opatření odlišujícím se od zdůvodnění názoru žalovaného na účelovost stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu bylo pouze to, že stěžovatel nevycestoval v době určené rozhodnutím o vyhoštění, přičemž žalovaný zcela opomněl skutečnost, že se stěžovatel domníval, že se na území České republiky nachází legálně, neboť dosud nebylo skončeno řízení o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění.

[11] Žalovaný i soud nesprávně vycházeli z jakési fikce stěžovatelovy nespolehlivosti pramenící ze skutečnosti, že stěžovatel nevycestoval z území České republiky v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění, aniž by logicky vzaly v úvahu, že stěžovatel nevycestoval pouze z toho důvodu, že se domníval, že dosud disponuje právem pobývat na území České republiky s ohledem na probíhající řízení o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Ačkoliv žalovaný posoudil situaci stěžovatele nepřijatelně paušálně a nedostatečně se vypořádal se specifiky jeho pobytové historie, soud jeho rozhodnutí aproboval, ztotožnil se s jeho nedostatečnou a nepřesnou argumentací, a zatížil tak vadou nezákonnosti i napadený rozsudek.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že povinností každého je řádně se zajímat o svá probíhající řízení a případné povinnosti z nich plynoucí; případná nevědomost stěžovatele nikterak neomlouvá. Správní orgán a i správní soud při rozhodování v jeho záležitosti vycházely z okolností, které ve svém souhrnu svědčily pro závěr, k němuž dospěl správní orgán, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově s cílem odvrátit hrozící vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv stěžovatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Žalovaný tedy kasační stížnost považuje za nedůvodnou.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatel byl v posuzovaném případě zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení platí, že *[Ministerstvo vnitra] může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatykačeho rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[16] V rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[p]okud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odlišit od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Zvláštní*

opatření lze proto považovat za účinná, pokud lze jimi dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele.“

[17] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále uvedl, že „[p]ři zvažování zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince.“

[18] V nyní posuzovaném případě žalovaný ve svém rozhodnutí nemožnost uplatnit zvláštní opatření odůvodnil tak, že z postupu stěžovatele je zřejmé, že podal žádost o mezinárodní ochranu jen z toho důvodu, aby se vyhnul svému zajištění a vyhoštění. Poukázal také na nepravdivé tvrzení stěžovatele, že má v ČR družku, občanku ČR, které stěžovatel uvedl v řízení o správním vyhoštění. Stěžovatel měl také uvést ve správním řízení o zajištění, že jeho návratu na Ukrajinu nic nebrání, aby následně podal žádost o mezinárodní ochranu. Nakonec žalovaný poukázal na to, že stěžovatel v České republice pobýval neoprávněně a od května 2018 i v rozporu s rozhodnutím o správním vyhoštění. S ohledem na tyto okolnosti dospěl k závěru, že uplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu by v případě stěžovatele bylo neúčinné.

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný tedy nevycházel z „fikce nespolehlivosti“ stěžovatele nebo pouze ze skutečnosti, že stěžovatel z České republiky nevycestoval ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný naopak vycházel z celkových okolností pobytové historie stěžovatele, mimo jiné také ze skutečnosti, že stěžovatel účelově správním orgánům v minulosti sděloval nepravdivé informace. Žalovaný tedy při zvažování možnosti uložení zvláštních opatření přihlížel k hlediskům uvedeným v citovaném rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48.

[20] Tvrzení stěžovatele, že se měl na území České republiky zdržovat neoprávněně pouze z nevědomosti, nemůže na posouzení věci nic změnit a žalovaný nepochybil, pokud se k této otázce výslovně nevyjádřil. Nejvyšší správní soud se zde ztotožňuje s krajským soudem, že stěžovatele nemůže omlouvat nezájem o jeho vlastní záležitosti, natož záležitosti tak závažné, jako je vypovězení z území státu, kde dlouhodobě pobývá.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[21] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[22] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se mu proto nepřiznává.

[23] Zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 17 A 134/2018 - 17, se podle § 35 odst. 10 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5.,

pokračování

§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a ve spojení s § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů, v součtu 3.400 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 4.114 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu